

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ЗМІСТУ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ДО ВИМОГ РОБОТОДАВЦІВ

В. В. Лісіца, к. е. н., доцент; **О. М. Михайленко**, к. е. н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Основними зовнішніми споживачами послуг вищих навчальних закладів є роботодавці, які очікують від потенційних працівників – випускників вузів – володіння комплексом професійних компетенцій, що відповідають вимогам розвитку економіки та суспільства.

Для сучасного ринку праці взаємодія ВНЗ з профільними підприємствами та організаціями є актуальною, перш за все тому, що університетське навчання за своїми внутрішніми стандартами все частіше не відповідає вимогам реальної економіки. Це загальна проблема: у більшості випускників ВНЗ відсутні практичні навички та необхідні компетенції. На думку роботодавців, це пов'язано з неспроможністю (кадровою, економічною, технологічною, змістовною) навчальних закладів та системи освіти в цілому гнучко реагувати на запити ринку праці.

Процес удосконалення практичної підготовки студентів потребує участі, принаймні, двох сторін – вищого навчального закладу та роботодавця. Між ними повинно бути не тільки взаєморозуміння, а й узгодженість у діях. Щоб цього досягти, необхідні визначені форми співпраці.

Найбільш тісний характер взаємодії ВНЗ та роботодавців виникає в процесі проходження студентами виробничої практики, яка є однією із форм організації навчального процесу. Саме практика забезпечує набуття студентами першого професійного досвіду роботи.

ВНЗ та роботодавці повинні бути сьогодні зацікавлені в створенні системи, що об'єднує їх зусилля у формуванні професійних компетенцій в межах різних видів практик у відповідності з вимогами існуючого та прогнозованого ринку праці. Однак, як свідчить досвід більшості вітчизняних ВНЗ, сучасний рівень організації виробничої практики недостатній для набуття студентами реального досвіду роботи та оволодіння ними про-

фесійно-практичними навичками. Зазвичай, основна причина такого становища – чисто формальні зв'язки ВНЗ з роботодавцями.

Процес підготовки якісного фахівця знаходиться в площині інтересів як самого майбутнього спеціаліста, так і освітньої установи і представників ринку праці. Тому слід шукати сумісні шляхи подолання формального підходу до отримання студентами навичок практичної підготовки.

На нашу думку, одними з них можуть стати такі:

- запровадження нових форм соціального партнерства, типів договорів, проектної інтеграції, які б максимально узгоджували та реалізовували взаємні інтереси: ВНЗ – у підготовці фахівців високого рівня; роботодавців – в забезпеченні власних кадрових потреб;

- організація практики в конкретних організаціях (підприємствах), що здатні в подальшому стати базовими для проведення практик різного виду;

- збільшення строків проходження виробничої практики (як свідчить європейській досвід, тривалість виробничої практики залежить від року навчання і може продовжуватися до 3 місяців);

- створення умов для відбору підприємством студентів для проходження практики переважно на конкурсній основі за результатами аналізу резюме студента та співбесіди з ним;

- оптимізація роботи організаційних структур ВНЗ, що займаються пошуком баз практики, які б надавали студентіві допомогу у складанні резюме, підготовки його до співбесіди, відповідному листуванні з підприємством тощо;

- залучення представників роботодавців до експертизи програм виробничої практики, формування її тематики та переліку завдань, а також керівництва нею представником роботодавця; забезпечення участі роботодавців в процесі захисту студентом звіту з виробничої практики;

- формування дієвих каналів зворотного зв'язку з роботодавцями про рівень сформованості професійних компетенцій з метою корегування та удосконалення програми виробничої практики та навчальних програм з відповідних дисциплін.

Безперечно, адаптація змісту виробничої практики до вимог роботодавців є складним завданням, так як його вирішення лежить в площині ефективної взаємодії ВНЗ та роботодавця. Чим тісніше буде їх взаємодія, тим більшою мірою підготовка фахівців буде відповідати вимогам сучасного ринку праці.

ВАЖЛИВІСТЬ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

М. М. Хурса, к. е. н., доцент

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Навчальний процес у вищому навчальному закладі складається з багатьох елементів, серед яких: аудиторні заняття, самостійна та індивідуальна робота, наукові дослідження та участь у роботі конференцій тощо. Проте, процес навчання не можна вважати повноцінним, якщо теоретичні знання, яких студент набуває у лекційних аудиторіях та лабораторних класах не будуть доповнюватися знаннями, що набуваються під час проходження практики.

Важливість етапу практичної підготовки майбутнього фахівця полягає у поєднанні теоретичного багажу знань з практичними навичками, застосуванні передових прийомів та принципів у практичній роботі, набутті практичного досвіду щодо виконання основних процесів та операцій під час доведення товару від виробника (постачальника) до покупця (споживача).

Якість процесу практичного навчання студента залежить від багатьох чинників, серед яких: ступінь розвитку матеріально-технічної бази практики, відповідність технологічних процесів сучасним нормативам та досягненням науково-технічного прогресу, рівень професійної підготовки кадрового потенціалу і т. п.

Проте, важливий вплив на процес практичної освіти студентів вищого навчального закладу здійснює те методичне забезпечення, яким відповідні кафедри університету забезпечують студентську аудиторію перед від'їздом на місця практики.

Не зважаючи на те, що змістовне наповнення методичного забезпечення для окремих спеціальностей та місць проходження